

Kradzież rozbójnicza

Kodeks karny określa przestępstwo kradzieży rozbójniczej w art. 281. Stanowi on odpowiednik art. 209 k.k. z 1969 r.

Art. 281 k.k.: „Kto, w celu utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy, bezpośrednio po dokonaniu kradzieży, używa przemocy wobec osoby lub grozi natychmiastowym jej użyciem albo doprowadza człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.” [\[1\]](#)

Kradzież rozbójnicza polega na zastosowaniu przez sprawcę kradzieży przemocy wobec osoby, groźby jej natychmiastowego użycia albo doprowadzeniu człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności w celu utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy. [\[2\]](#)

Konstrukcja tego przestępstwa nawiązuje do ustawowych znamion rozboju, do opisu sposobu działania jego sprawcy, jednak występuje zasadnicza różnica między tymi przestępstwami. Związana jest ona z kolejnością zastosowania środków rozbójniczych. W przypadku rozboju służą one do obezwładnienia lub pokonania oporu pokrzywdzonego w celu dokonania zaboru rzeczy, a więc są stosowane przed lub w trakcie jego dokonania. W kradzieży rozbójniczej sprawca uprzednio dokonuje zaboru rzeczy bez zastosowania środków przemocy, a następnie posługuje się tymi środkami po dokonaniu zaboru, w celu utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy. [\[3\]](#)

Przestępstwo z art. 281 k.k. stanowi typ kwalifikowany kradzieży zrelacjonowany do czynu zabronionego opisanego w art. 178 k.k. Nie jest natomiast typem kwalifikowanym innych odmian kradzieży, np. rozboju.

Przestępstwo kradzieży rozbójniczej ma dwa przedmioty ochrony. Pierwszym jest cudza rzecz ruchoma uzyskana przez sprawcę w wyniku zaboru. Drugim jest nietykalność cielesna, wolność,

zdrowie, a nawet życie osoby, wobec której sprawca używa przemocy, grozi natychmiastowym jej użyciem lub którą doprowadza do stanu nieprzytomności lub bezbronności.

Kradzież rozbójnicza określona w art. 281 jest przestępstwem złożonym, albowiem w ustawowym opisie znamion tego typu czynu zabronionego mieszczą się znamiona kradzieży oraz użycia wobec osoby przemocy, groźby jej natychmiastowego użycia lub doprowadzenia jej do stanu nieprzytomności lub bezbronności.[\[4\]](#) W przypadku kradzieży rozbójniczej, czyn przestępny dzieli się na dwie fazy. Pierwszą jest kradzież, drugą natomiast zastosowanie przemocy. Zachowanie sprawcy popełniającego kradzież rozbójniczą polega w pierwszej kolejności na dokonaniu kradzieży rzeczy, a następnie na użyciu wobec poszkodowanego groźby jej natychmiastowego użycia lub doprowadzeniu go do stanu nieprzytomności lub bezbronności. Ustawa wymaga dla przyjęcia tego przestępstwa określonej sekwencji działań, przy czym zabór rzeczy musi bezwzględnie poprzedzać zastosowanie przez sprawcę opisanych w art. 281 k.k. sposobów oddziaływania na osobę.[\[5\]](#) Tym samym przepis ten nie ma zastosowania do wypadków, gdy sprawca działa w sposób w nim opisany, aby utrzymać się w posiadaniu rzeczy (mienia) uzyskanej w wyniku popełnienia innego przestępstwa przeciwko mieniu, np.: przywłaszczenia, oszustwa, itp.

Odwołanie się w art. 281 do wcześniej dokonanej kradzieży, bez bliższego jej określenia, oznacza, że w grę wchodzi wszystkie występujące w przepisach Kodeksu karnego wypadki „zaboru w celu przywłaszczenia cudzej rzeczy ruchomej”.[\[6\]](#)

Użycie wobec osoby przemocy, groźby jej natychmiastowego użycia lub doprowadzeniu człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności mogą być skierowane przeciwko poszkodowanemu dokonaną uprzednio przez sprawcę kradzieży albo przeciwko jakiegokolwiek innej osobie.

Działania te mogą być dokonane przez sprawcę bądź przez osobę

z nim współpracującą, która nie dokonała zaboru rzeczy osobiście. Dla przyjęcia w takim wypadku kradzieży rozbójniczej konieczne jest wykazanie, że między osobą stosującą opisane w art. 281 sposoby oddziaływania a sprawcą zaboru rzeczy istniało porozumienie oraz że wspólnie wykonywały one przestępstwo, a także to, że użycie przemocy wobec osoby, groźby jej zastosowania albo doprowadzenie człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności miało na celu utrzymanie się przez sprawcę zaboru rzeczy w jej posiadaniu.[\[7\]](#)

Sposoby oddziaływania na osobę, opisane w art. 281 k.k., muszą być zastosowane „bezpośrednio po dokonaniu kradzieży”. W celu utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy. Utrzymanie się w posiadaniu zabranej rzeczy zachodzi wtedy, gdy po przejściu władztwa nad rzeczą na osobę nieuprawnioną, dokonującą zaboru, zachodzi po stronie pokrzywdzonego jeszcze możliwość natychmiastowej restytucji władztwa.[\[8\]](#) Restytucja ta może się dokonać przez pokrzywdzonego osobiście lub przez inną osobę. Między podjęciem przez sprawcę zaboru rzeczy działań opisanych w art. 281 k.k., a zaborem rzeczy musi zachodzić stosunek bezpośredniości. Owa „bezpośredniość” polega na tym, że między kradzieżą, a określonymi w tym przepisie działaniami sprawcy istnieje ciągłość pozwalająca na traktowanie całego zdarzenia jako jednego czynu.

Należy przyjąć, że możliwa jest kwalifikacja zachowania sprawcy na podstawie art. 281 k.k. w sytuacji, w której utrzymanie się w posiadaniu zabranej rzeczy nie jest jedynym celem działania sprawcy, lecz towarzyszy mu także chęć udaremnienia pościgu.[\[9\]](#) Kwalifikacja z art. 281 k.k. możliwa jest, gdy sprawca używa przemocy wobec osoby, która bierze udział w pościgu.

Jeżeli określone w art. 281 działania sprawcy podjęte zostaną dla utrzymania w posiadaniu rzeczy uzyskanej w wyniku rozboju, artykuł ten również ma zastosowanie, chyba że odpowiedzialność ta uległa wyłączeniu na zasadzie współukaranego czynu

następczego.

Podobnie jak rozbój, kradzież rozbójnicza należy do kategorii przestępstw „z działania”. Zachowanie sprawcy więc może przybierać wyłącznie postać działania, nigdy zaniechania.

Jak przy przestępstwie przewidzianym w art. 280 k.k., również kradzież rozbójnicza jest przestępstwem materialnym i do jego znamion należy skutek w postaci zaboru cudzej rzeczy ruchomej w celu przywłaszczenia. W przypadku kradzieży rozbójniczej, polegającej na groźbie natychmiastowego użycia przemocy wobec osoby, mamy do czynienia z pojedynczym skutkiem w postaci zaboru rzeczy. Natomiast przy działaniu sprawcy polegającym na doprowadzeniu człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności, kradzież rozbójnicza ma dwa skutki. Pierwszym jest zabór rzeczy, drugi zaś przybiera postać doprowadzenia człowieka do stanu nieprzytomności bądź bezbronności.

Przestępstwo określone w art. 281 k.k. ma tak jak rozbój dwa przedmioty czynności wykonawczej: rzecz ruchoma oraz człowiek, którego nietykalność, wolność, zdrowie lub życie zostają zagrożone przez zachowanie sprawcy.

Kradzież rozbójnicza jest przestępstwem indywidualnym w tym sensie, że jego podmiotem może być ten tylko, kto dokonał kradzieży i jest w posiadaniu skradzionego mienia.[\[10\]](#)

Podobnie jak rozbój, kradzież rozbójnicza jest przestępstwem umyślnym i należy do kategorii przestępstw kierunkowych, które wymagają aby zachowanie sprawcy było ukierunkowane na określony cel. Strona podmiotowa kradzieży rozbójniczej charakteryzuje się podwójną kierunkowością zamiaru. Sprawca bowiem dokonując zaboru rzeczy działa w celu jej przywłaszczenia, a następnie stosuje określone w art. 281 środki rozbójnicze w celu utrzymania się w posiadaniu skradzionej rzeczy.[\[11\]](#)

[1] Ustawa z dnia 6.06.1997 r., Dz. U. z dnia 2.08.1997 r., Nr 88, poz. 553 z późniejszymi zmianami.

[2] A. Marek: Prawo karne, Wyd. C.H. Beck, Warszawa 2001, s. 559.

[3] M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas: Przestępstwa przeciwko mieniu, s. 91.

[4] Tamże, s. 94.

[5] P. Kardas, J. Satko: Przestępstwa przeciwko mieniu, Przegląd problematyki, Orzecznictwo (SN 1918-2000), Piśmiennictwo, Zakamycze 2002, s. 63.

[6] B. Michalski: Przestępstwa przeciwko mieniu...", Warszawa 1999, s. 146.

[7] M. Dąbrowska-Kardasa, P. Kardas: Przestępstwa przeciwko mieniu, s. 95.

[8] P. Kardas, J. Satko: Przestępstwa przeciwko mieniu, Przegląd problematyki, Orzecznictwo (SN 1918-2000), Piśmiennictwo, Zakamycze 2002, s. 64.

[9] Tamże, s. 65.

[10] I. Andrejew, W. Świda, W. Wolter: Kodeks karny z komentarzem, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1973, s. 638.

[11] A. Marek: Komentarz do Kodeksu karnego, Część szczególna, Wydawnictwo Prawnicze Sp. z o.o., Warszawa 2000, s. 306.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.